

ІННОВАЦІЙНО-ДЕТЕРМІНОВАНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПРОМИСЛОВОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

©2026 МАКОВОЗ О. В.

УДК 330.341.1:658:338.45(477)

JEL: D02; D81; O17

Маковоз О. В. Інноваційно-детерміноване управління розвитком промислового сектора економіки України

Дослідження присвячено обґрунтуванню теоретико-методичних засад інноваційно-детермінованого управління розвитком промислового сектора економіки України в умовах інституційно-конструктивної невизначеності. Актуальність теми зумовлена впливом воєнно-економічних викликів, структурних трансформацій і нестабільності інституційного середовища, що ускладнюють процеси довгострокового розвитку промисловості. Метою дослідження є визначення ролі інновацій як ключової детермінанти управлінських рішень та формування концептуальної моделі розвитку промислового сектора в умовах невизначеності. Методика дослідження базується на поєднанні системного, інституційного й інноваційного підходів, що дало змогу комплексно проаналізувати взаємозв'язок між інституційними умовами, інноваційною активністю та результативністю розвитку промисловості. У роботі використано методи структурно-функціонального аналізу, порівняння та узагальнення для ідентифікації ключових чинників трансформації галузі. Результати дослідження показали, що промисловий сектор України характеризується низьким рівнем інноваційної спроможності, недостатньою часткою переробної промисловості у ВВП та вразливістю інституційного середовища, що проявляється у нестабільності регуляторної політики, слабкості правового забезпечення та обмеженості доступу до фінансових ресурсів. Обґрунтовано, що інституційно-конструктивна невизначеність має подвійний характер і може розглядатися не лише як джерело ризиків, але й як потенційний ресурс для формування нових інституційних і технологічних рішень. Доведено, що ефективне управління розвитком промисловості в таких умовах потребує переходу до інноваційно-детермінованої моделі, в якій інновації виступають базовим принципом формування стратегічних рішень. Практичне значення отриманих результатів полягає у визначенні пріоритетних напрямів розвитку промисловості, зокрема модернізації виробництва, підвищенні частки продукції з високою доданою вартістю, розвитку інноваційної інфраструктури та інтеграції у глобальні ланцюги створення вартості.

Ключові слова: промисловий сектор; інноваційно-детерміноване управління; інституційно-конструктивна невизначеність; інноваційний розвиток; інституційне середовище; конкурентоспроможність; структурна трансформація.

Рис.: 1. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 49.

Маковоз Олена Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та бізнес-адміністрування, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (майдан Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

E-mail: o.makovoz@karazin.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0187-719X>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=59235882200>

UDC 330.341.1:658:338.45(477)

JEL: D02; D81; O17

Makovoz O. V. The Innovation-Determined Management of the Development of the Industrial Sector of the Economy of Ukraine

The research is devoted to the substantiation of the theoretical and methodological principles of innovation-determined management of the development of the industrial sector of the economy of Ukraine in conditions of institutional and constructive uncertainty. The relevance of the topic is due to the influence of wartime economic challenges, structural transformations and instability of the institutional environment, which complicate the processes of long-term development of industry. The aim of the research is to determine the role of innovations as a key determinant of managerial decisions and the formation of a conceptual model of the development of the industrial sector in conditions of uncertainty. The research methodology is based on a combination of systemic, institutional and innovative approaches, which allowed for a comprehensive analysis of the relationship between institutional conditions, innovative activity and the effectiveness of industrial development. The work used methods of structural and functional analysis, comparison and generalization to identify key factors of industry transformation. The research results showed that the industrial sector of Ukraine is characterized by a low level of innovative capacity, an insufficient share of the processing industry in GDP and the vulnerability of the institutional environment, which is manifested in the instability of regulatory policy, weak legal support, and limited access to financial resources. It is substantiated that institutional and structural uncertainty has a dual nature and can be considered not only as a source of risks, but also as a potential resource for the formation of new institutional and technological solutions. It is proved that efficient management of industrial development in such conditions requires a transition to an innovation-determined model, in which innovations are the basic principle of strategic decision-making. The practical significance of the results obtained lies in determining priority areas of industrial development, in particular, modernization of production, increasing the share of products with high added value, development of innovation infrastructure, and integration into global value chains.

Keywords: industrial sector; innovation-determined management; institutional-constructive uncertainty; innovative development; institutional environment; competitiveness; structural transformation.

Fig.: 1. **Tabl.:** 2. **Bibl.:** 49.

Makovoz Olena V. – PhD (Economics), Associate Professor of the Department of Economics and Business Administration, V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Svobody Square, Kharkiv, 61022, Ukraine)

E-mail: o.makovoz@karazin.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0187-719X>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=59235882200>

Розвиток промислового сектора економіки України в умовах повномасштабної збройної агресії характеризується високим рівнем інституційно-конструктивної невизначеності, що формується під впливом воєнних викликів, трансформації регуляторного середовища та структурних змін у виробництві. Це зумовлює необхідність переосмислення підходів до управління розвитком галузі з урахуванням динамічності зовнішнього середовища та зростання ризиків.

З огляду на зазначені обставини актуальності набуває інноваційно-детерміноване управління, яке орієнтоване на інтеграцію інноваційних факторів у процеси прийняття управлінських рішень, підвищення адаптивності підприємств і забезпечення їх довгострокової стійкості. Це дозволяє формувати нову модель розвитку промисловості, здатну ефективно реагувати на виклики та використовувати можливості трансформаційної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Опрацьовані наукові джерела формують багаторівневу теоретичну основу дослідження, однак характеризуються значною методологічною неоднорідністю. Класичні інноваційні підходи, започатковані у працях Т. Марченко [1] та Ю. Бажала [7], а також еволюційна теорія економічних змін Р. Нельсона і С. Вінтера [2], формують фундаментальне розуміння динаміки розвитку економічних систем через інновації та технологічні зрушення. Паралельно з цим сучасні інтерпретації (наприклад, З. Галушки [10]) адаптують ці підходи до умов турбулентного та важкопрогнозованого середовища, що є методично цінним. Але є джерела, зокрема J. Gibson [3], які мають публіцистичний характер і не забезпечують достатньої наукової строгості, що знижує їх аналітичну вагу в академічному дослідженні.

Інституціональний блок наукових публікацій (В. Хрустальова [4; 5], К. Thelen [12], А. Гриценко [19]) розкриває еволюційний характер інститутів та їх вплив на економічний розвиток, але здебільшого має концептуально-описовий характер без достатньої кількісної конкретизації. Праці В. Геєця [9], О. Амощі [13] та Ю. Кіндзерського [14] формують важливу прикладну основу для аналізу трансформації промисловості України, однак частина з них не може повністю відобразити сучасні виклики воєнного періоду. Отже, існує необхідність оновлення інституційного аналізу з урахуванням нових ризиків, цифровізації та геоелектронічних змін.

Метою статті є обґрунтування теоретико-методичних засад інноваційно-детермінованого управління розвитком промислового сектора економіки України. Для досягнення поставленої мети передбачено дослідити взаємозв'язок інноваційних, інституційних чинників, що впливають на управління та розвиток промисловості України.

Викладення основного матеріалу й отриманих наукових результатів. Інноваційно-детерміноване управління – це концепція, в якій інновація виступає не допоміжним інструментом, а головним чинником, що визначає всю логіку управлінської діяльності. На відміну від традиційного менеджменту, де інновації впроваджуються як реакція на зовнішні виклики, в цій концепції вони вбудовані в саму основу прийняття рішень, стратегічного планування та організаційної культури.

Така система управління передбачає проактивну позицію організації: вона не пристосовується до змін, а сама їх ініціює. Інновації при цьому охоплюють усі рівні – технологічний, організаційний та управлінський, – а людський капітал розглядається як ключовий ресурс, здатний генерувати нові ідеї та втілювати їх у практику.

Щоб краще зрозуміти сутність концепції, варто порівняти її із суміжними підходами. Традиційне управління розглядає інновацію лише як реакцію на кризу, тобто звертається до неї вимушено. Інноваційний менеджмент робить крок уперед, виокремлюючи інновацію в самостійну функцію організації, проте вона залишається лише однією з багатьох. Інноваційно-детерміноване управління принципово відрізняється тим, що інновація тут є системоутворюючим принципом – вона є наскрізним елементом усіх процесів і визначає організаційну сутність.

Відмінності між традиційними та інноваційно-детермінованими підходами управління узагальнено в *табл. 1*.

Практичним результатом інноваційно-детермінованого підходу є гнучка структура організації, стратегія, орієнтована на постійний розвиток, та середовище, в якому експеримент і навчання на помилках є нормою. Інноваційно-детерміноване управління вважається одним із найбільш перспективних підходів в умовах швидких технологічних і соціальних змін.

Концепція інноваційно-детермінованого управління формується на перетині кількох теоретичних традицій (*рис. 1*), серед яких ключове місце посідають ідеї Й. Шумпетера [1; 10], а також подальші розробки еволюційної економіки, представлені працями Р. Нельсона, С. Вінтера [2; 3].

Еволюційний підхід до інноваційного управління отримав розвиток у працях українських учених. Зокрема, В. Хрустальова розглядає підприємство як еволюційну систему, в якій інновації формуються ендегенно через накопичення знань і розвиток рутин [5]. Ю. Бажал [6; 7] обґрунтовує інноваційну економіку як форму еволюції господарської системи, заснованої на знаннях і технологіч-

Порівняння традиційного та інноваційно-детермінованого підходів до управління

Параметр	Традиційне управління	Інноваційно-детерміноване управління
Базова основа	Наявні ресурси та компетенції	Інноваційний потенціал і технологічний горизонт
Логіка рішень	Оптимізація існуючого	Трансформація через розрив із наявним
Ставлення до невизначеності	Мінімізація ризиків	Використання невизначеності як ресурсу
Часовий горизонт	Середньостроковий	Стратегічний, із нелінійною динамікою
Роль держави	Регулятор і стабілізатор	Партнер у формуванні інноваційних систем

Джерело: систематизовано автором на основі [1; 5; 14–16].

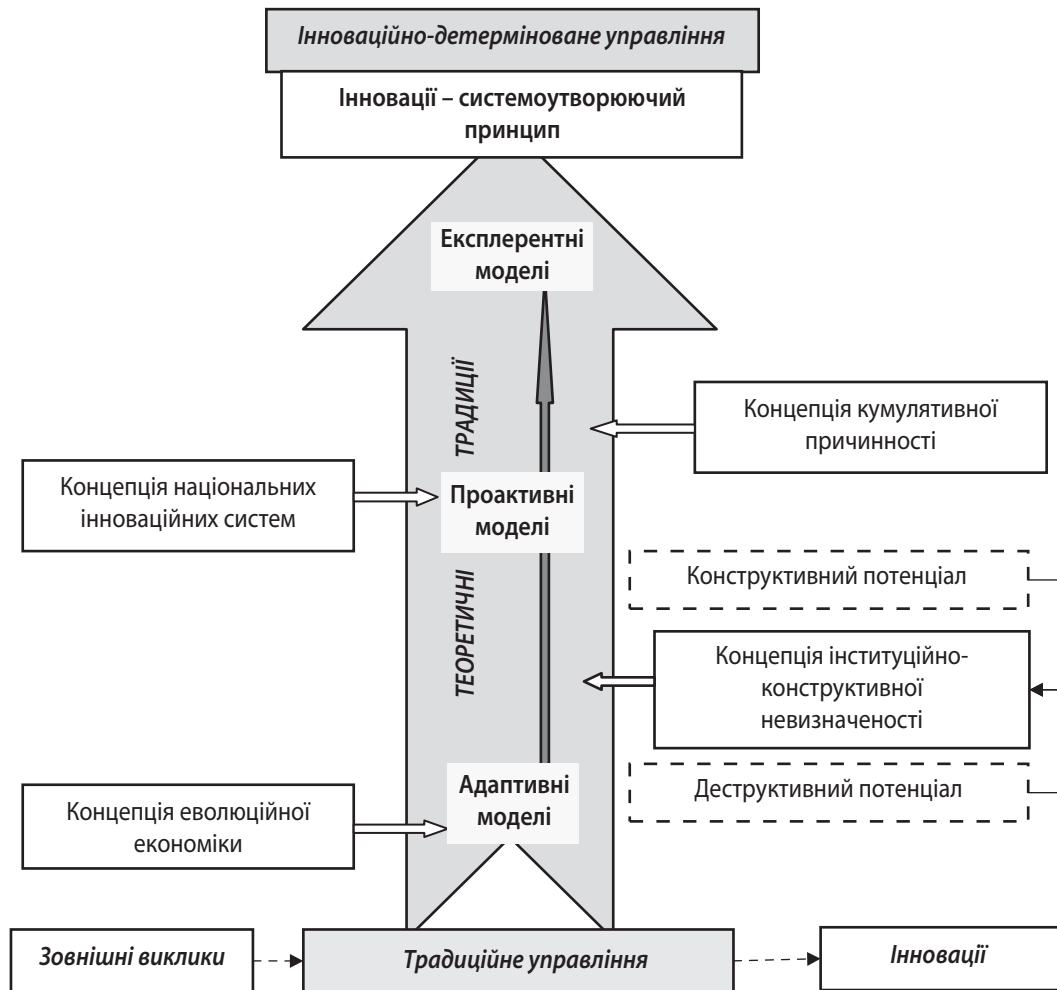

Рис. 1. Концептуальна модель інноваційно-детермінованого управління розвитком промислового сектора економіки України

Джерело: розроблено автором.

них змінах. А. Чухно [8] пов'язує інновації з переходом до постіндустріальної економіки, а В. Геєць [9] підкреслює динамічний і адаптивний характер економічного розвитку в умовах трансформацій.

Якщо у класичному підході інновація розглядалася як зовнішній шок, то сучасні концепції трактують її як ендогенний процес, що формується управлінськими рішеннями та інституційним се-

редовищем. У цьому контексті інноваційно-детерміноване управління відображає принципово іншу логіку причинності: управління не просто спрямоване на стимулювання інновацій, а безпосередньо детермінується ними. Інновація виступає вихідною умовою формування стратегічних рішень, визначаючи структуру ринку, цінність ресурсів і релевантність компетенцій.

Розвиток інноваційно-детермінованого управління тісно пов'язаний із феноменом інституційно-конструктивної невизначеності. На відміну від класичного підходу Ф. Найта [11], який розмежував ризик і невизначеність, сучасне трактування розширює це поняття, включаючи інституційний та конструктивний виміри.

Важливим теоретичним підґрунтям інноваційно-детермінованого управління є концепція кумулятивної причинності, розроблена Г. Мюрдалем [17] та Н. Калдором [18], яка пояснює самопідсилюючий характер промислового розвитку. Інновації у цій моделі виступають каталізатором зростання, що посилює продуктивність, конкурентоспроможність і подальший розвиток.

Концепція кумулятивної причинності, розроблена у працях Г. Мюрдала та Н. Калдора, отримала подальший розвиток у дослідженнях українських учених. Зокрема, Ю. Бажал [7] розглядає інновації як джерело самопідсилюючого економічного зростання, де накопичення знань і технологій формує нові інноваційні хвилі. В. Геєць підкреслює нелінійний характер розвитку економіки та роль інституцій у посиленні кумулятивних ефектів [9]. Ю. Кіндзерський [14] акцентує на індустріальному вимірі кумулятивності, пов'язуючи розвиток промисловості з ефектами технологічного накопичення. З. Юринець [16] та Л. Федулова [15] обґрунтовують роль інноваційної діяльності та інституційних систем у формуванні позитивних циклів економічного розвитку.

Класичні економічні теорії формують важливе підґрунтя для сучасного аналізу інноваційно-детермінованого управління розвитком. Так, праці J. Hicks [20] заклали основи теорії добробуту та критерію ефективності економічних змін, М. Ezekiel [21] обґрунтував павутинну модель, що пояснює циклічність і невизначеність ринкової динаміки. Дослідження N. Kaldor [18; 22] визначили роль промисловості як ключового драйвера економічного зростання, що стало основою концепції кумулятивної причинності та сучасних моделей інноваційного розвитку.

Інноваційно-детерміноване управління, що реалізується в умовах інституційно-конструктивної невизначеності, вимагає не лише концептуального осмислення, але й емпіричного підтвердження особливостей функціонування промислового сектора. Тому проведення комплексної оцінки структурних характеристик, інноваційної активності та інституційного середовища промисловості України на момент дослідження є обґрунтовано необхідним.

У поточних умовах оцінювання промисловості України треба робити з двома застереженнями. *По-перше*, частина офіційних статистичних пу-

блікацій за 2022–2024 роки формується на основі фактично поданих звітів. *По-друге*, низка показників наводиться без урахування тимчасово окупованих територій і частини територій, де велися або ведуться бойові дії, а окремі значення не розкриваються з міркувань статистичної конфіденційності. Це особливо важливо для блоку інноваційної статистики [23].

За структурними характеристиками промисловості Україна зберігає індустріальний профіль, але з помітно ослабленою переробною базою. За даними Світового банку, частка промисловості у ВВП України у 2024 році становила 19,03%, а частка переробної промисловості – 8,41% ВВП. Це означає, що саме переробна промисловість формує менше половини сукупного промислового внеску в економіку, що є ознакою недостатньої глибини структурної модернізації. Для порівняння: у 2024 році частка переробної промисловості у ВВП становила 15,4% у Польщі, 20,04% у Чехії, 11,41% у Румунії та 16,29% у Словаччині. Отже, Україна суттєво поступається більшості країн Центральної та Східної Європи за питомою вагою переробної промисловості у ВВП, що прямо вказує на гіршу конкурентну позицію у ланцюгах створення доданої вартості [24–29].

У регіональному вимірі промислове виробництво в Україні залишається концентрованим у кількох великих індустріальних вузлах. Наприклад, у 2023 році Дніпропетровська область забезпечила 571,7 млрд грн реалізованої промислової продукції, або 13% загальноукраїнського обсягу. Це підтверджує, що навіть після воєнної реконфігурації простору виробництва індустріальна активність тяжіє до окремих центрів, а не є рівномірно розподіленою територіально. Офіційні публікації Держстату та регіональних управлінь підтверджують наявність окремих наборів даних за 2024 рік щодо обсягів реалізованої промислової продукції за регіонами, але не всі з них доступні у відкритому доступі [30; 31].

Щодо галузевої композиції промисловості, у відкритому доступі на момент дослідження відстежуються не стільки фінальні загальноукраїнські частки добувної, переробної та енергетичної галузей у реалізації, скільки інтегральні макроіндикатори – частка промисловості та частка переробної промисловості у ВВП, а також окремі напрями реалізації промислової продукції. Тому для коректності доцільно використовувати ці два показники як основні структурні маркери [24; 25; 30].

Динаміка інноваційної активності промислових підприємств залишається суперечливою. За однією офіційною регіональною інформацією Держ-

стату, частка інноваційно активних промислових підприємств в Україні у 2024 році становила 16,2%. Але в інформації Держстату щодо витрат на інновації для підприємств із середньою кількістю працівників 50 осіб і більше за 2024 рік наведено показник 23,6%. Це розходження можна пояснити різницею інформаційної бази та особливостями охоплення звітності, а не як статистичну помилку [23; 32].

За обсягом витрат на інновації ситуація у 2024 році теж двоїста залежно від набору даних, але обидва джерела фіксують погравлення. Офіційна інформація Держстату для промислових підприємств із 50+ працівниками показує 1409,681 млн грн витрат на інновації у 2024 році проти 402,052 млн грн у 2023 році. При цьому 76,2% цих витрат припадало на «інші витрати на інновації», а не на внутрішні чи зовнішні НДР, що свідчить про переважання адаптаційних та впроваджувальних витрат над дослідницькою компонентою. Інша офіційна інформація Держстату наводить для 2024 року 476,8 млн грн інноваційних витрат, з яких 100,3 млн грн було спрямовано на внутрішні НДДКР, 17,4 млн грн – на НДР, виконані іншими підприємствами, а 359,1 млн грн – на інші інноваційні витрати. Навіть у такій оцінці видно структуру: фінансування інновацій в Україні є переважно не R&D-орієнтованим [23; 32].

Результативність інноваційної діяльності у 2024 році теж залишалася помірною. За офіційною інформацією Держстату, у 2024 році промислові підприємства впровадили 231 вид інноваційної продукції, з них 82 були новими для ринку, а 53 стосувалися впроваджених машин, обладнання та апаратури. Це більше, ніж у 2023 році, коли було впроваджено 196 видів інноваційної продукції, але все ще значно менше, ніж у 2020 році, коли показник сягав 610. Така динаміка більше свідчить про часткове відновлення після шоку, ніж про стійкий перехід до інноваційно-детермінованої моделі промислового розвитку [23].

Інституційне середовище промислового розвитку залишається ключовим обмеженням на шляху переходу до інноваційно-детермінованої моделі управління. Останнім офіційно оприлюдненим і визнаним рейтингом для України є дослідження Doing Business 2020, відповідно до якого країна посідала 64-те місце серед 190 держав світу. У 2021 році Світовий банк відмовився від цього інструменту через проблеми з якістю даних і методологією, які обмежують можливість його використання як сучасного індикатора бізнес-середовища [33; 34].

За міжнародними індикаторами інноваційної діяльності Україна зберігає відносно низькі позиції. У Global Innovation Index 2025 Україна посіла 66

місце зі 139 економік і 15 місце серед 36 країн групи країн із рівнем доходу вище середнього. У European Innovation Scoreboard 2025 Україна класифікована як «економіка з початковим рівнем інноваційного розвитку» з результатом 29,0% від середнього рівня ЄС та 37 місцем серед країн ЄС. Для розуміння масштабу відставання: у тому самому EIS 2025 Чехія має 80,6% від середнього ЄС, Польща – 65,9%, Словаччина – 62,6%, Румунія – 37,7%. Тобто Україна перебуває нижче не лише Чехії чи Польщі, а й нижче Румунії, яка сама належить до нижньої частини європейської інноваційної ієрархії [35–41].

За фінансуванням НДДКР розрив із ЄС та країнами Центральної та Східної Європи також істотний. У 2024 році інтенсивність витрат на R&D в ЄС становила 2,24% ВВП. Серед країн Центральної та Східної Європи, за даними Eurostat, Чехія належить до групи країн із відносно вищими показниками, тоді як Польща показала один із найбільших приростів за десятиліття, а Румунія та Словаччина залишаються нижче 1% ВВП; зокрема Румунія мала 0,46% ВВП, а Словаччина – 0,98%. Для України це означає, що навіть за наявності окремих точок зростання інноваційна база залишається ресурсно недостатньою у порівнянні з європейськими країнами [42].

Інституційні ризики чітко проявляються також через антикорупційні та правові індекси. У Індексі сприйняття корупції за 2025 рік Україна отримала 36 балів зі 100 і посіла 104 місце серед 182 країн. За Індексом верховенства права за 2025 рік Україна займає 90 місце серед 143 країн. Відповідно до Міжнародного індексу прав власності за 2025 рік Україна має 3,504 бала та 104 місце у світі; субіндекс правового і політичного середовища становить 3,119, а оцінка незалежності судової влади – 3,142. У сукупності ці показники свідчать про те, що інституційна архітектура розвитку промисловості залишається вразливою до корупційного тиску, недостатнього захисту прав власності та обмеженої ефективності судової системи [43–46].

Європейський банк реконструкції та розвитку в Доповіді про перехідний процес оцінює Україну за шістьма характеристиками розвитку перехідної економіки – конкурентоспроможністю, якістю управління, екологічною сталістю, інклюзивністю, стійкістю та інтегрованістю – за шкалою від 1 до 10, наголошуючи, що відновлення реформ у сферах верховенства права, антикорупційної інфраструктури, корпоративного управління державними підприємствами та регуляторної спроможності є критично важливим для відбудови та європейської інтеграції. Таким чином, проблема розвитку промисловості полягає не лише

в нестачі капіталу, а й у якості інституцій, через які забезпечується реалізація інвестицій, інновацій та державної промислової політики [47]. Отже, підсумовуючи проведену оцінку структурних характеристик, інноваційної активності та інституційного середовища промисловості України за даними з відкритих джерел, потрібно зазначити, що у порівнянні з країнами Центральної та Східної Європи та ЄС Україна має нижчу частку переробної промисловості у ВВП, слабшу інноваційну позицію за EIS і GII, набагато скромніший R&D-профіль та значно більш проблемне інституційне середовище. Якщо Чехія й Польща демонструють індустріально-інноваційну модель з відчутно вищою питомою вагою переробної промисловості і кращою інноваційною спроможністю, то Україна поки що має змішану, незавершену трансформовану модель: промисловість лишається важливою, але інноваційність і якість інститутів ще не перетворилися на стійкі детермінанти розвитку.

Зведені результати проведеної оцінки структурних характеристик, інноваційної активності та інституційного середовища промисловості України наведено в *табл. 2*.

Для сучасної України війна є базовим джерелом інституційно-конструктивної невизначеності, оскільки вона одночасно руйнує матеріальну основу виробництва, порушує логістичні зв'язки, змінює просторову організацію бізнесу та посилює фінансові ризики. Четверта оцінка збитків і потреб

(RDNA4), підготовлена Світовим банком, урядом України, Європейським Союзом та Організацією Об'єднаних Націй, оцінює прямі збитки Україні у 176 млрд дол. США станом на 31 грудня 2024 року, а потреби у відновленні та реконструкції – у 524 млрд дол. США на найближчі 10 років [48]. Це формує довгострокову невизначеність не лише щодо темпів відбудови, а й щодо конфігурації майбутньої промислової бази. Як наслідок, воєнний шок, за оцінкою Програми розвитку ООН щодо впливу війни на малі та середні підприємства, підвищує транзакційні витрати та ускладнює стабільне планування виробництва.

На рівні ділового середовища воєнно-економічні ризики підтверджуються результатами опитування Американської торговельної палати в Україні за 2024 рік. Попри адаптацію бізнесу (86% компаній повністю функціонують, 12% – частково), 30% підприємств зазнали пошкодження активів, з яких 25% є критичними, а у 7% активи залишаються на окупованих територіях. Безпечивий фактор залишається визначальним: лише 54% компаній зазначили, що всі працівники перебувають у безпеці, тоді як 31% повідомили про поранення, а 29% – про випадки загибелі персоналу; водночас 84% компаній мають працівників у складі Збройних сил України. Серед ключових викликів бізнес виділяє безпеку працівників (85%), їх фізичний і психологічний стан (70%), атаки на критичну інфраструктуру (61%), дефіцит кадрів (56%)

Таблиця 2

Оцінка структурних характеристик, інноваційної активності й інституційного середовища промисловості

Показник оцінки	Україна	Коментар
Промисловість у ВВП, 2024	19,03%	Показник загальної структури економіки [24]
Переробна промисловість у ВВП, 2024	8,41%	Польща – 15,4%; Чехія – 20,04%; Румунія – 11,41%; Словаччина – 16,29% [25–29]
Інноваційно активні промислові підприємства, 2024	16,2% або 23,6%	Свідчить про методичну неоднорідність статистики воєнного періоду [23; 32]
Витрати на інновації, 2024	476,8 млн грн або 1409,681 млн грн	У структурі витрат переважають не-НДДКР складові [23; 32]
Упроваджені види інноваційної продукції, 2024	231	3 них 82 – нові для ринку [23]
GII 2025	66-те місце зі 139	15 місце серед країн групи із доходом вище середнього рівня [35; 36]
EIS 2025	29,0% від середнього ЄС	Чехія – 80,6%; Польща – 65,9%; Словаччина – 62,6%; Румунія – 37,7% [37–41]
CPI 2025	36/100, 104-те місце	Високий рівень інституційного тиску [43]
WJP Rule of Law 2025	90-те місце зі 143	Слабкість правозастосування та судової системи [44; 45]
IPRI 2025	3,504; 104-те місце	Незалежність судової влади (суддів) – 3,142 [46]

Джерело: узагальнено автором на основі [27; 28; 29–33; 36; 39; 40].

та економічне сповільнення (54%) [48]. Це свідчить про системний характер воєнно-економічної невизначеності, що охоплює виробничу, кадрову та інституційну сфери.

ВИСНОВКИ

Забезпечення сталого розвитку промисловості пов'язане з переходом до інноваційно-детермінованого управління. Пріоритетами мають стати формування стабільного інституційного середовища, розвиток інноваційної інфраструктури та посилення взаємодії між державою, бізнесом і наукою. Важливими напрямками є модернізація виробництва, збільшення частки продукції з високою доданою вартістю та інтеграція у глобальні ланцюги створення вартості. Ефективне управління в цих умовах передбачає перехід до проактивних моделей, орієнтованих на використання можливостей розвитку. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Марченко Т. Інноваційність та динамізм економічного розвитку: інновативність Й. А. Шумпетера. *Інноваційна економіка*. 2022. № 2–3. С. 11–15. DOI: <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2022.2-3.2>
2. Nelson R. R., Winter S. G. An evolutionary theory of economic change. Massachusetts ; London : The Belknap Press of Harvard University Press Cambridge, 1982. 452 p. URL: https://www.inctpped.org/spiderweb/pdf_2/Dosi_1_An_evolutionary-theory-of_economic_change.pdf
3. Gibson J. Еволюція економік: від промислових гігантів до адаптивних екосистем. *LinkedIn Україна*. URL: <https://ua.linkedin.com/pulse/evolution-economies-from-industrial-giants-adaptive-jim-srk9c?tl=uk>
4. Хрустальова В. Сучасний інституціоналізм: теорія та практика. *Парадигмальні зрушення в економічній теорії XXI ст.* : матеріали III Міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Київ, 2 листопада 2017 р.). Київ, 2017. С. 128–131. URL: [http://econom.knu.ua/wp-content/uploads/science/conferences/2017/paradigm/Material%202017%20pdf%20\(1\).pdf](http://econom.knu.ua/wp-content/uploads/science/conferences/2017/paradigm/Material%202017%20pdf%20(1).pdf)
5. Хрустальова В. В. Інституціональна парадигма як концепція нескінченної еволюції. *Сучасні економічні теорії: історія, методологія та перспективи розвитку*. 2016. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/419c3462-f838-42cf-b6b9-77193db775fe/content>
6. Технологічний імператив стратегії соціально-економічного розвитку України : монографія / за ред. Л. І. Федулової. Київ : НАН України ; Ін-т екон. та прогнозув., 2011. 656 с.
7. Бажал Ю. М. Інноваційна теорія економічного розвитку: М. Туган-Барановський, Й. Шумпетер і проблеми перехідної економіки України. *Наукові записки. Економічні науки*. 2000. Т. 18. С. 3–6. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/>

8. Чухно А. А. Постіндустріальна економіка: теорія, практика та їх значення для України. Київ : Логос, 2003. 631 с.
9. Геєць В. М. та ін. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку : монографія. Київ : Фенікс, 2003. 986 с.
10. Галушка З. Теорія економічного розвитку Йозефа Шумпетера як концептуальна основа адаптивної економіки в умовах BANІ-світу. *Scientific Journal of Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University. Economics*. 2025. № 2. С. 30–36. DOI: <https://doi.org/10.32782/ecovis/2025-2-4>
11. Knight F. H. Risk, uncertainty, and profit. Boston ; New York : Houghton Mifflin Company, 1921. URL: <https://fraser.stlouisfed.org/files/docs/publications/books/risk/riskuncertaintyprofit.pdf>
12. Thelen K. How Institutions Evolve: The Political Economy of Skills in Germany, Britain, the United States, and Japan. Cambridge University Press, 2010. 352 p.
13. Амоша О. Промислова політика України: концептуальні орієнтири на середньострокову перспективу. *Економіка України*. 2009. № 12. С. 4–13.
14. Кіндзерський Ю. В. Промисловість України: стратегія і політика структурно-технологічної модернізації : монографія. Київ : НАН України ; Ін-т економіки та прогнозування, 2013. 536 с.
15. Федулова Л. І. Національна інноваційна система в умовах цифровізації. *Економічна теорія та право*. 2018. № 4. С. 44–64. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnyua_etp_2018_4_5
16. Юринець З. В. Інноваційні стратегії в системі підвищення конкурентоспроможності економіки України : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.03. Львів, 2016. 519 с.
17. Myrdal G. Monetary equilibrium. London ; Edinburgh ; Glasgow : William Hodge & Company, 1939. 230 p. URL: <https://ia600109.us.archive.org/24/items/in.ernet.dli.2015.33886/2015.33886.Monetary-Equilibrium.pdf>
18. Kaldor N. Welfare propositions of economics and interpersonal comparisons of utility. *The Economic Journal*. 1939. Vol. 49. No. 195. P. 549–552. DOI: <https://doi.org/10.2307/2224835>
19. Гриценко А. А. Особливості інституційної архітектури українського суспільства XXI століття. *Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку* / за ред. В. М. Гейця. Київ : Ін-т екон. прогнозув. ; Фенікс, 2003. С. 155–171.
20. Hicks J. R. The foundations of welfare economics. *The Economic Journal*. 1939. Vol. 49. No. 196. P. 696–712. DOI: <https://doi.org/10.2307/2225023>
21. Ezekiel M. The cobweb theorem. *The Quarterly Journal of Economics*. 1938. Vol. 52. No. 2. P. 255–280. DOI: <https://doi.org/10.2307/1881734>
22. Kaldor N. A model of economic growth. *The Economic Journal*. 1957. Vol. 67. No. 268. P. 591–624. DOI: <https://doi.org/10.2307/2227704>

23. Витрати на інновації промислових підприємств за видами витрат за 2020–2024 роки. *Головне управління статистики у Харківській області*. URL: <https://kh.ukrstat.gov.ua/nauka-tekhnohii-ta-innovatsii-stat/4720-vitrati-na-innovatsiji-promislovi-kh-pidpriemstv-za-vidami-vitrat>
24. Ukraine – Industry, value added (% of GDP) – 2026 data 2027 forecast 1987–2024 historical. *Trading Economics*. URL: <https://tradingeconomics.com/ukraine/industry-value-added-percent-of-gdp-wb-data.html>
25. Ukraine – Manufacturing, value added (% of GDP) – 2026 data 2027 forecast 1989–2024 historical. *Trading Economics*. URL: <https://tradingeconomics.com/ukraine/manufacturing-value-added-percent-of-gdp-wb-data.html>
26. Poland – Manufacturing, value added (% of GDP) – 2026 data 2027 forecast 1995–2024 historical. *Trading Economics*. URL: <https://tradingeconomics.com/poland/manufacturing-value-added-percent-of-gdp-wb-data.html>
27. Czech Republic – Manufacturing, value added (% of GDP) – 2026 data 2027 forecast 1993–2024 historical. *Trading Economics*. URL: <https://tradingeconomics.com/czech-republic/manufacturing-value-added-percent-of-gdp-wb-data.html>
28. Romania – Manufacturing, value added (% of GDP) – 2026 data 2027 forecast 1991–2024 historical. *Trading Economics*. URL: <https://tradingeconomics.com/romania/manufacturing-value-added-percent-of-gdp-wb-data.html>
29. Slovakia – Manufacturing, value added (% of GDP) – 2026 data 2027 forecast 1995–2024 historical. *Trading Economics*. URL: <https://tradingeconomics.com/slovakia/manufacturing-value-added-percent-of-gdp-wb-data.html>
30. Статистична інформація. *Головне управління статистики у Запорізькій області*. URL: <https://www.zp.ukrstat.gov.ua/index.php/statystychna-informatsiia>
31. Статистичний щорічник Дніпропетровської області. *Головне управління статистики у Дніпропетровській області*. URL: http://www.dneprstat.gov.ua/infografika/2025/Shorichnik_region_2023.pdf
32. Інноваційна діяльність промислових підприємств у Львівській області. *Головне управління статистики у Львівській області*. URL: https://www.lv.ukrstat.gov.ua/ukr/si/press/2025/r12_16.pdf
33. Doing Business 2020 Indicators (in order of appearance in the document). *World Bank*. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/536181575376303049/pdf/Doing-Business-2020-Comparing-Business-Regulation-in-190-Economies-Economy-Profile-of-Ukraine.pdf>
34. World Bank Group to discontinue Doing Business report. *World Bank*. URL: <https://www.worldbank.org/en/news/statement/2021/09/16/world-bank-group-to-discontinue-doing-business-report>
35. Ukraine ranking in the Global Innovation Index 2025. *World Intellectual Property Organization*. URL: <https://www.wipo.int/gii-ranking/en/ukraine>
36. Ukraine ranking in the Global Innovation Index 2025. *World Intellectual Property Organization*. URL: <https://www.wipo.int/edocs/gii-ranking/2025/ua.pdf>
37. European Innovation Scoreboard 2025. Country profile Ukraine. *European Commission*. URL: https://ec.europa.eu/assets/rtd/eis/2025/ec_rtd_eis-country-profile-ua.pdf
38. European Innovation Scoreboard 2025. Country profile Czechia. *European Commission*. URL: https://ec.europa.eu/assets/rtd/eis/2025/ec_rtd_eis-country-profile-cz.pdf
39. European Innovation Scoreboard 2025. Country profile Poland. *European Commission*. URL: https://ec.europa.eu/assets/rtd/eis/2025/ec_rtd_eis-country-profile-pl.pdf
40. European Innovation Scoreboard 2025. Country profile Romania. *European Commission*. URL: https://ec.europa.eu/assets/rtd/eis/2025/ec_rtd_eis-country-profile-ro.pdf
41. European Innovation Scoreboard 2025. Country profile Slovakia. *European Commission*. URL: https://ec.europa.eu/assets/rtd/eis/2025/ec_rtd_eis-country-profile-sk.pdf
42. R&D expenditure. *Eurostat Statistics Explained*. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=R&D_expenditure
43. The 2025 Corruption Perceptions Index in the world. *Transparency International*. URL: <https://cpi.ti-ukraine.org/en/>
44. Ukraine ranks 90 out of 143 in the WJP Rule of Law Index. *World Justice Project*. URL: https://worldjusticeproject.org/sites/default/files/documents/Ukraine_3.pdf
45. WJP Rule of Law Index. *World Justice Project*. URL: <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/country/Ukraine>
46. Ukraine. *International Property Rights Index*. URL: <https://internationalpropertyrightsindex.org/country/ukraine>
47. Country assessments Ukraine. *European Bank for Reconstruction and Development*. URL: <https://www.ebrd.com/content/dam/ebd/xdp/assets/pdfs/office-of-the-chief-economist/transition-report-archive/transition-report-2025/transition-report-2025-26.pdf>
48. Updated Ukraine recovery and reconstruction needs assessment released. *World Bank*. URL: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2025/02/25/updated-ukraine-recovery-and-reconstruction-needs-assessment-released>
49. 86% компаній повністю функціонують після двох років повномасштабної війни росії в Україні – результати останнього опитування Американської торговельної палати в Україні. *Американська торговельна палата в Україні*. URL: <https://chamber.ua/ua/news/86-kompaniy-povnistiu-funktsionuiut-pislia-dvokh-rokiv-povnomasshtabnoi-viyny-rosii-v-ukraini-rezultaty-ostannoho-opytuvannia-amerykanskoi-torhovelnoi-palaty-v-ukraini/>

REFERENCES

- Amyrykanska torhovelna palata v Ukraini. *86% kompanii povnistiu funktsionuiut pislia dvokh rokiv povnomasshtabnoi viiny rosii v Ukraini – rezultaty ostanoho opytuvannia Amyrykanskoi torhovelnoi palaty v Ukraini* [86 % of companies are fully operational after two years of russia's full-scale war in Ukraine – results of the latest survey by the American Chamber of Commerce in Ukraine]. <https://chamber.ua/ua/news/86-kompaniy-povnistiu-funktsionuiut-pislia-dvokh-rokiv-povnomasshtabnoi-viyny-rosii-v-ukraini-rezultaty-ostannoho-opytuvannia-amerykanskoi-torhovelnoi-palaty-v-ukraini/>
- Amosha O. (2009). Promyslova polityka Ukrainy: kontseptualni oriientyry na serednostrokovu perspektyvu [Industrial policy of Ukraine: conceptual guidelines for the medium-term perspective]. *Ekonomika Ukrainy*, 12, 4–13.
- Bazhal Yu. M. (2000). Innovatsiina teoriia ekonomichnoho rozvytku: M. Tuhany-Baranovskiy, Y. Shumpeter i problemy perekhidnoi ekonomiky Ukrainy [Innovative theory of economic development: M. Tugan-Baranovsky, J. Schumpeter and problems of transitional economy of Ukraine]. *Naukovizapysky. Ekonomichni nauky*, 18, 3–6. <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/1297a6e9-8d90-4737-bf9a-de948e629f23/content>
- Chukhno A. A. (2003). *Postindustrialna ekonomika: teoriia, praktyka ta yikh znachennia dlia Ukrainy* [Post-industrial economy: theory, practice and their significance for Ukraine]. Kyiv: Lohos.
- European Bank for Reconstruction and Development. (2025). *Country assessments Ukraine*. <https://www.ebrd.com/content/dam/ebd/dxp/assets/pdfs/office-of-the-chief-economist/transition-report-archive/transition-report-2025/transition-report-2025-26.pdf>
- European Commission. (2025). European Innovation Scoreboard 2025. *Country profile Ukraine*. https://ec.europa.eu/assets/rtd/eis/2025/ec_rtd_eis-country-profile-ua.pdf
- European Commission. (2025). European Innovation Scoreboard 2025. *Country profile Poland*. https://ec.europa.eu/assets/rtd/eis/2025/ec_rtd_eis-country-profile-pl.pdf
- European Commission. (2025). European Innovation Scoreboard 2025. *Country profile Romania*. https://ec.europa.eu/assets/rtd/eis/2025/ec_rtd_eis-country-profile-ro.pdf
- European Commission. (2025). European Innovation Scoreboard 2025. *Country profile Slovakia*. https://ec.europa.eu/assets/rtd/eis/2025/ec_rtd_eis-country-profile-sk.pdf
- European Commission. (2025). European Innovation Scoreboard 2025. *Country profile Czechia*. https://ec.europa.eu/assets/rtd/eis/2025/ec_rtd_eis-country-profile-cz.pdf
- Eurostat Statistics Explained. *R&D expenditure*. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=R&D_expenditure
- Ezekiel M. (1938). The cobweb theorem. *The Quarterly Journal of Economics*, 2(52), 255–280. <https://doi.org/10.2307/1881734>
- Fedulova L. I. (2018). Natsionalna innovatsiina systema v umovakh tsyfrovizatsii [National innovation system in the conditions of digitalization]. *Ekonomichna teoriia ta pravo*, 4, 44–64. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnyua_etp_2018_4_5
- Gibson J. Evoliutsiia ekonomik: vid promyslovykh hiantiv do adaptivnykh ekosystem [Evolution of economies: from industrial giants to adaptive ecosystems]. *LinkedIn Ukraina*. <https://ua.linkedin.com/pulse/evolution-economies-from-industrial-giants-adaptive-jim-srk9c?tl=uk>
- Halushka Z. (2025). Teoriia ekonomichnoho rozvytku Yozefa Shumpetera yak kontseptualna osnova adaptivnoi ekonomiky v umovakh BANI-svitu [Joseph Schumpeter's theory of economic development as a conceptual basis of adaptive economy in the BANI-world conditions]. *Scientific Journal of Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University. Economics*, 2, 30–36. <https://doi.org/10.32782/ecovis/2025-2-4>
- Heiets V. M. & ta in. (2003). *Ekonomika Ukrainy: stratehiia i polityka dovhostrokovoho rozvytku*: monohrafiia [Economy of Ukraine: strategy and policy of long-term development: monograph]. Kyiv: Feniks.
- Hicks J. R. (1939). The foundations of welfare economics. *The Economic Journal*, 196(49), 696–712. <https://doi.org/10.2307/2225023>
- Holovne upravlinnia statystyky u Dnipropetrovskii oblasti. (2025). *Statystychnyi shchorichnyk Dnipropetrovskoi oblasti* [Statistical yearbook of Dnipropetrovsk Oblast]. http://www.dneprstat.gov.ua/info-grafika/2025/Shorichnik_region_2023.pdf
- Holovne upravlinnia statystyky u Kharkivskii oblasti. (2024). *Vytraty na innovatsii promyslovykh pidpriemstv za vydamy vytrat za 2020–2024 roky* [Expenditures on innovations of industrial enterprises by type of expenditure for 2020–2024]. <https://kh.ukrstat.gov.ua/nauka-tekhnohohii-ta-innovatsii-stat/4720-vitrati-na-innovatsiji-promislovikh-pidpriemstv-za-vidami-vitrat>
- Holovne upravlinnia statystyky u Lvivskii oblasti. (2025). *Innovatsiina diialnist promyslovykh pidpriemstv u Lvivskii oblasti* [Innovative activity of industrial enterprises in Lviv Oblast]. https://www.lv.ukrstat.gov.ua/ukr/si/press/2025/r12_16.pdf
- Holovne upravlinnia statystyky u Zaporizkii oblasti. *Statystychna informatsiia* [Statistical information]. <https://www.zp.ukrstat.gov.ua/index.php/statystychna-informatsiia>
- Hrytsenko A. A. (2003). Osoblyvosti instytutitsiinoi arkhitektoniky ukrainskoho suspilstva KhKhI stolittia [Features of institutional architectonics of Ukrainian society of the XXI century]. *Ekonomika Ukrainy: stratehiia i polityka dovhostrokovoho rozvytku* [Economy of Ukraine: strategy and policy of long-term development] (p. 155–171). Kyiv: In-t ekon. prohnozuv.; Feniks.
- International Property Rights Index. Ukraine. <https://internationalpropertyrightsindex.org/country/ukraine>
- Kaldor N. (1957). A model of economic growth. *The Economic Journal*, 268(67), 591–624. <https://doi.org/10.2307/2227704>
- Kaldor N. (1939). Welfare propositions of economics and interpersonal comparisons of utility. *The Eco-*

- conomic Journal*, 195(49), 549–552. <https://doi.org/10.2307/2224835>
- Khrustalova V. (2017). Suchasnyi instytutsionalizm: teoriia ta praktyka [Modern institutionalism: theory and practice]. *Paradyhmalni zrushennia v ekonomichnii teorii XXI st.: materialy III Mizhnar. nauk.-prakt. konf.*, Kyiv, 2 lystopada 2017 r. [Paradigmatic shifts in economic theory of the XXI century: materials of the III International scientific-practical conference, Kyiv, November 2, 2017] (p. 128–131). Kyiv. [http://econom.knu.ua/wp-content/uploads/science/conferences/2017/paradigm/Materiali%202017%20pdf%20\(1\).pdf](http://econom.knu.ua/wp-content/uploads/science/conferences/2017/paradigm/Materiali%202017%20pdf%20(1).pdf)
- Khrustalova V. V. (2016). Instytutsionalna paradyhma yak kontsepsiia neskinchenoi evoliutsii [Institutional paradigm as a concept of endless evolution]. *Suchasni ekonomichni teorii: istoriia, metodolohiia ta perspektyvy rozvytku*. <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/419c3462-f838-42cf-b6b9-77193db775fe/content>
- Kindzerskyi Yu. V. (2013). *Promyslovist Ukrainy: stratehiia i polityka struktorno-tekhnologichnoi modernizatsii: monohrafiia* [Industry of Ukraine: strategy and policy of structural and technological modernization: monograph]. Kyiv: NAN Ukrainy ; In-t ekonomiky ta prohozuvannia.
- Knight F. H. (1921). *Risk, uncertainty, and profit*. Boston ; New York: Houghton Mifflin Company. <https://fraser.stlouisfed.org/files/docs/publications/books/risk/riskuncertaintyprofit.pdf>
- Marchenko T. (2022). Innovatsiinst ta dynamizm ekonomichnoho rozvytku: innovatyvnist Y. A. Shumpetera [Innovativeness and dynamism of economic development: Joseph A. Schumpeter's innovativeness]. *Innovatsiina ekonomika*, 2–3, 11–15. <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2022.2-3.2>
- Myrdal G. (1939). *Monetary equilibrium*. London ; Edinburgh ; Glasgow: William Hodge & Company. <https://ia600109.us.archive.org/24/items/in.ernet.dli.2015.33886/2015.33886.Monetary-Equilibrium.pdf>
- NAN Ukrainy ; In-t ekon. ta prohozuv (2011). *Tekhnologichni imperatyv stratehii sotsialno-ekonomichnoho rozvytku Ukrainy: monohrafiia* [Technological imperative of the strategy of socio-economic development of Ukraine: monograph]. Kyiv: NAN Ukrainy ; In-t ekon. ta prohozuv.
- Nelson R. R. & Winter S. G. (1982). *An evolutionary theory of economic change*. Massachusetts ; London: The Belknap Press of Harvard University Press Cambridge. https://www.inctpped.org/spiderweb/pdf_2/Dosi_1_An_evolutionary-theory-of_economic_change.pdf
- Thelen K. (2010). *How institutions evolve: the political economy of skills in Germany, Britain, the United States, and Japan*. Cambridge University Press.
- Trading Economics. (2026). *Ukraine – Manufacturing, value added (% of GDP) – 2026 data 2027 forecast 1989–2024 historical*. <https://tradingeconomics.com/ukraine/manufacturing-value-added-percent-of-gdp-wb-data.html>
- Trading Economics. (2026). *Romania – Manufacturing, value added (% of GDP) – 2026 data 2027 forecast 1991–2024 historical*. <https://tradingeconomics.com/romania/manufacturing-value-added-percent-of-gdp-wb-data.html>
- Trading Economics. (2026). *Poland – Manufacturing, value added (% of GDP) – 2026 data 2027 forecast 1995–2024 historical*. <https://tradingeconomics.com/poland/manufacturing-value-added-percent-of-gdp-wb-data.html>
- Trading Economics. (2026). *Ukraine – Industry, value added (% of GDP) – 2026 data 2027 forecast 1987–2024 historical*. <https://tradingeconomics.com/ukraine/industry-value-added-percent-of-gdp-wb-data.html>
- Trading Economics. (2026). *Slovakia – Manufacturing, value added (% of GDP) – 2026 data 2027 forecast 1995–2024 historical*. <https://tradingeconomics.com/slovakia/manufacturing-value-added-percent-of-gdp-wb-data.html>
- Trading Economics. (2026). *Czech Republic – Manufacturing, value added (% of GDP) – 2026 data 2027 forecast 1993–2024 historical*. <https://tradingeconomics.com/czech-republic/manufacturing-value-added-percent-of-gdp-wb-data.html>
- Transparency International. (2025). *The 2025 Corruption Perceptions Index in the world*. <https://cpi.ti-ukraine.org/en/>
- World Bank. (2021, September 16). *World Bank Group to discontinue Doing Business report*. <https://www.worldbank.org/en/news/statement/2021/09/16/world-bank-group-to-discontinue-doing-business-report>
- World Bank. (2020). *Doing Business 2020 Indicators (in order of appearance in the document)*. <https://documents1.worldbank.org/curated/en/536181575376303049/pdf/Doing-Business-2020-Comparing-Business-Regulation-in-190-Economies-Economy-Profile-of-Ukraine.pdf>
- World Bank. (2025, February 25). *Updated Ukraine recovery and reconstruction needs assessment released*. <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2025/02/25/updated-ukraine-recovery-and-reconstruction-needs-assessment-released>
- World Intellectual Property Organization. (2025). *Ukraine ranking in the Global Innovation Index 2025*. <https://www.wipo.int/gii-ranking/en/ukraine>
- World Intellectual Property Organization. (2025). *Ukraine ranking in the Global Innovation Index 2025*. <https://www.wipo.int/edocs/gii-ranking/2025/ua.pdf>
- World Justice Project. *WJP Rule of Law Index*. <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/country/Ukraine>
- World Justice Project. *Ukraine ranks 90 out of 143 in the WJP Rule of Law Index*. https://worldjusticeproject.org/sites/default/files/documents/Ukraine_3.pdf
- Yurynets Z. V. (2016). *Innovatsiini stratehii v systemi pidvyschennia konkurentospromozhnosti ekonomiky Ukrainy* [Innovative strategies in the system of increasing the competitiveness of the economy of Ukraine]. Lviv.

Стаття надійшла до редакції / Received: 08.04.2026
 Статтю прийнято до публікації / Accepted: 21.04.2026
 Оприлюднено / Published: 09.06.2026